

KWARTALNIK
WYDANIE I/2024

PORADNIK PRAWNY

Powiat Chełmski

WWW.POMOCPRAWNA.OIC.LUBLIN.PL

WWW.OIC.LUBLIN.PL

WWW.POWIATCHELSKI.PL

Spis treści

03

Prawa ojców

Rafał Kuźma

09

Świadczenia z ZUS wypłacane rodzinom

Magdalena Piech

12

Ogólnopolska Karta Seniora upoważnia do ulg w wielu punktach na terenie Polski

Dorota Ulikowska

15

Jak obliczyć termin przedawnienia roszczeń

Magdalena Piech

Prawa ojców

Rafał Kuźma
Radca prawny

Rozwód czy rozstanie rodziców to sytuacja, w której należy poważnie podejść do uregulowania kilku kwestii dotyczących dzieci: alimentów, opieki nad dzieckiem i władzy rodzicielskiej.

Prawo do dziecka po rozstaniu rodziców

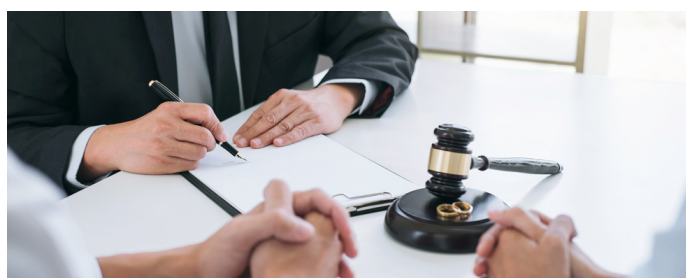
Jak stanowi art. 93 § 1 k.r.o.: – Władza rodzicielska jest to ogół praw i obowiązków rodziców względem dziecka. Ma zapewnić małoletnim dbałość o ich bezpieczeństwo i interesy. Zgodnie z Kodeksem rodzinnym i opiekuńczym władza rodzicielska przysługuje obojgu rodzicom w takim samym zakresie. Nie ma zatem żadnego odgórnego wskazania, z którym z rodziców powinno zostać dziecko po rozstaniu. Oboje rodzice mają taką samą władzę rodzicielską i przy decyzji o rozstaniu powinni porozumieć się na temat sprawowania opieki nad dziećmi. Oboje mają do niej takie samo prawo. Co więcej, nie ma znaczenia, czy rodzice byli po ślubie, czy nie.

Jeżeli rodzice nie mogą dojść do porozumienia w sprawie opieki nad dzieckiem, to decyzję w sprawie opieki nad małoletnim podejmuje sąd.

Może on ograniczyć władzę rodzicielską – w tym poważnie ją ograniczyć lub w ogóle jej pozbawić. Zgodnie z art. 110. § 1,2 k.r.o. zawieszenie władzy rodzicielskiej odbywa się wtedy, gdy zaistnieje przemijająca przeszkoda (np. wyjazd za granicę jednego z rodziców albo choroba). Za to pozbawienie władzy rodzicielskiej odbywa się, gdy zaistnieje trwała przeszkoda – na przykład wtedy, kiedy rodzice nadużywają swojej władzy, albo w sposób rażąco zaniedbują swoje obowiązki wobec dziecka. Nie jest więc tak, że płęć rodzica ma wpływ na wyrok sądu. Nie ma też znaczenia, czy rodzice małoletniego byli w związku formalnym, czy nieformalnym. Jediną przesłanką, jaką będzie kierował się sąd, będzie dobro dziecka.

Jeśli podczas rozvodu lub po nim prawo do władzy rodzicielskiej ojca nie zostanie zakwestionowane i ograniczone przez sąd, ma on takie same prawa do dziecka jak matka. Niemniej zdarza się, że rodzice nie mogą się porozumieć w sprawie kontaktów z dzieckiem, które stanowią nie tyle przywilej, ile obowiązek każdego z rodziców. Jeśli uda się wypracować wspólnie zasady dzielenia opieki nad dzieckiem oraz utrzymywania z nim kontaktów przez każde z rodziców, sąd powinien przyjąć zaproponowane rozwiązanie. Jeśli jednak nie ma między rodzicami zgody, każde z nich może zgłosić się do sądu po pomoc w ustaleniu zasad kontaktowania się z dzieckiem po rozwodzie.

Co ważne, prawo do kontaktów jest niezależne od władzy rodzicielskiej i rodzice są wobec niego równi. Jeśli jedno z rodziców uzna, że kontakt z dzieckiem drugiego rodzica jest sprzeczny z dobrem dziecka, może wystąpić o uregulowanie kontaktów do sądu. Niedopuszczalne jest bezprawne utrudnianie kontaktów rodzica z dzieckiem.

Pojęcie „dobra dziecka”

Pojęcie dobra dziecka z jednej strony obejmuje na przykład rozwój fizyczny i duchowy, odpowiednie kształcenie i wychowanie oraz przygotowanie do dorosłego życia, z drugiej zaś – ma ono wyraźny wymiar materialny. Polega na konieczności zapewnienia dziecku środków do życia i realizacji celów o charakterze osobistym, a w przypadku gdy ma ono swój majątek, także na dbałości o jego interes majątkowy. **Sąd ma prawo odmówić rodzicom rozvodu, jeśli uzna, że znacząco wpłynie on na dobro dziecka, także jeszcze nienarodzonego.** W wyroku powinna zawierać się decyzja, z którym z rodziców dziecko będzie mieszkać i w jaki sposób będzie wykonywana władza rodzicielska przez oboje rodziców.

Związek nieformalny a opieka nad dzieckiem w razie rozstania

Ślub lub jego brak nie ma wpływu na zakres, w jakim oboje rodziców ma obowiązek sprawować opiekę nad swoim małoletnim dzieckiem. Wręcz przeciwnie, rodzice mają równe prawa i obowiązki wobec dziecka. Prawa ojca do dziecka ze związku nieformalnego są takie same jak prawa ojca do dziecka pochodzącego z małżeństwa.

Do obowiązków ojca po rozstaniu (jeżeli dziecko pozostaje przy matce) zaliczymy: konieczność łożenia na utrzymanie dziecka. Wysokość alimentów ustalana jest nie na podstawie zarobków, ale na podstawie możliwości majątkowych i zarobkowych ojca i indywidualnych potrzeb dziecka (leczenie, czesne, zajęcia dodatkowe).

Ograniczanie władzy rodzicielskiej

Ograniczanie władzy rodzicielskiej po rozstaniu czy rozwodzie musi być uzasadnione, a sąd podejmuje taką decyzję, opierając się na ocenie tego, co będzie dla dziecka najlepsze. Uwzględnia się wiele czynników: więź z rodzicami, stan zdrowia, wiek dziecka – np. dzieci malutkie, w wieku do kilkunastu miesięcy, najpewniej zostaną

przy matce z uwagi na to, że dziecko w tym okresie jest bardziej przywiązane do matki niż do ojca.

Ważne jest również, jakie warunki rodzic jest w stanie zapewnić dziecku – gdzie mieszka, jakie ma dochody oraz styl życia. Co ciekawe, samo nadużywanie alkoholu przez jednego z rodziców nie stanowi przyczyny do ograniczenia mu władzy rodzicielskiej. Jeśli jednak sąd uzna, że nadużywanie alkoholu przez rodzica odbija się negatywnie na dobru dziecka, może podjąć decyzję o ograniczeniu władzy rodzicielskiej. Ograniczenie władzy rodzicielskiej nie wyklucza kontaktów z dzieckiem, jednak opieka nad dzieckiem nie zostanie przyznana rodzicowi, któremu ograniczono władzę rodzicielską.

Kto utrzymuje dziecko po rozstaniu rodziców?

Ojciec i matka mają obowiązek zapewnienia dziecku środków utrzymania.

Nie ma znaczenia czy są razem, czy nie. Należy ustalić, jaka jest wysokość kosztów utrzymania dziecka oraz podzielić tę kwotę między rodziców. Rodzic, który ponosi koszty (np. wyżywienia, opłat za przedszkole) powinien otrzymać połowę tej kwoty od drugiego z rodziców.

Rodzic, który sprawuje osobistą pieczę nad dzieckiem (np. zawozi do przedszkola, gotuje) może wliczyć osobiste starania o utrzymanie dziecka do swojego obowiązku alimentacyjnego. Jeżeli jeden z rodziców zarabia dużo więcej, może zostać zobowiązany do utrzymywania dziecka w większym zakresie.

Mitem jest to, że alimenty zawsze płaci ojciec. W praktyce rodzice powinni wspólnie pokrywać koszty utrzymania dziecka. Ustalenia są zależne od sytuacji danego dziecka (inaczej obowiązek alimentacyjny będzie kształtował się w modelu opieki naprzemiennej, a inaczej, gdy jeden z rodziców nie może podjąć pracy np. z powodu niepełnosprawności). Wobec braku porozumienia rodziców, sytuację może uregulować sąd.

Wymóg – zgody obojga rodziców

Zgoda obojga rodziców jest istotnym wymogiem w wielu sytuacjach dotyczących decyzji związanych z dziećmi. Przepisy prawa określają różne przypadki, kiedy zgoda obu rodziców jest niezbędna, a niezastosowanie się do tych wymogów może prowadzić do konsekwencji prawnych.

Wiele sytuacji prawnych wymaga zgody obojga rodziców. Przede wszystkim dotyczy to spraw związanych z decyzjami dotyczącymi dziecka, takimi jak:

- Podpisywanie dokumentów związanych z edukacją dziecka, np. zgody na wycieczki szkolne.
- Decyzje medyczne, szczególnie te związane z operacjami i leczeniem.
- Przydział paszportu lub wyjazd dziecka za granicę.
- Decyzje dotyczące zmiany nazwiska dziecka.

Wyjątki od wymogu zgody obojga rodziców

W niektórych sytuacjach prawo dopuszcza wyjątki od wymogu uzyskania zgody obojga rodziców. Należą do nich przypadki, gdy jeden z rodziców nie jest zdolny do udzielenia zgody, jest nieobecny lub gdy zgoda jednego z rodziców została zastąpiona decyzją sądu. Przykładowo, w przypadku braku kontaktu z jednym z rodziców, sąd może zezwolić na podejmowanie pewnych decyzji przez drugiego rodzica.

Konsekwencje braku zgody obojga rodziców

Ignorowanie wymogu uzyskania zgody obojga rodziców może prowadzić do poważnych konsekwencji prawnych. Może to obejmować utratę prawa do podejmowania decyzji dotyczących dziecka przez jednego z rodziców, jak również odpowiedzialność prawną za nieuprawnione podejmowanie decyzji.

goda obojga rodziców jest istotnym elementem w procesie podejmowania decyzji dotyczących dziecka. Znajomość wymogów prawnych oraz procedur uzyskania zgody może pomóc uniknąć nieporozumień i konsekwencji prawnych.

Nieobecność jednego z rodziców

W sytuacji nieobecności jednego z rodziców istnieją pewne procedury, które można podjąć, aby uzyskać wymaganą zgodę. Wiele zależy od konkretnej sytuacji prawnej oraz decyzji sądu. Zazwyczaj konieczne jest złożenie dokumentacji przed sądem rodzinnym w celu uzyskania zezwolenia na podejmowanie decyzji bez obecności drugiego rodzica.

W przypadku decyzji medycznych – konieczne jest złożenie wniosku przed sądem rodzinnym w celu uzyskania zgody sądu na leczenie lub operację.

W przypadku decyzji dotyczących paszportu potrzebny jest – wniosek o specjalne zezwolenie przed sądem w przypadku wyjazdu za granicę bez obecności drugiego rodzica.

Zgoda jednego z rodziców a decyzje pilne

W przypadkach pilnych decyzji medycznych, gdzie natychmiastowa interwencja jest konieczna dla zachowania życia lub zdrowia dziecka, możliwe jest podejmowanie decyzji bez zgody drugiego rodzica. Jednakże po takiej sytuacji konieczne jest poinformowanie drugiego rodzica o podjętej decyzji jak najszybciej.

Decyzje medyczne a sprzeczność z drugim rodzicem

W przypadku sporu między zdaniem jednego z rodziców a zaleceniami lekarza, możliwe jest zwrócenie się do sądu rodzinnego o rozstrzygnięcie tej kwestii. Sąd będzie brał pod uwagę najlepsze interesy dziecka przy podejmowaniu decyzji.

Podpis obojga rodziców

Podpis obojga rodziców jest potrzebny w wielu formalnych kwestiach dotyczących wychowywania dziecka, m.in. na wniosku paszportowym i zgodzie na wyjazd za granicę. Sprawy istotne, do których niezbędny jest podpis obojga rodziców, to m.in. zapisanie dziecka do przedszkola czy szkoły oraz ewentualna zmiana placówki, konsultacje i terapia psychologiczna bądź psychiatryczna, złożenie wniosku o paszport, wyjazd za granicę, zaplanowane zabiegi i operacje. Niestety nie istnieje zamknięta lista tzw. spraw istotnych, przez co niekiedy pojawiają się problemy w interpretacji

Rozpoczęcie przez dziecko edukacji przedszkolnej i szkolnej wpisuje się w tzw. „sprawy istotne” w toku wychowywania dziecka. Niezbędny jest więc podpis obojga rodziców na wniosku o przyjęcie do przedszkola, szkoły czy oczywiście również żłobka. Podobnie, jeśli jeden z rodziców chce zmienić placówkę, do której uczęszcza dziecko – ponownie konieczna jest zgoda drugiego rodzica.

Paszport dla dziecka to kolejna sytuacja, do której konieczne są zgoda i podpis obojga rodziców. Jeśli ojcu przysługuje pełnia władzy rodzicielskiej lub gdy ograniczono mu tę władzę, ale ma on prawo do współdecydowania o wydaniu paszportu dla dziecka, uczestniczy w wychowywaniu dziecka i nie zgadza się on na wyrobienie paszportu dziecku, matka może wystąpić do Sądu opiekuńczego o wyrażenie zgody na wyrobienie dziecku paszportu.

Urlop macierzyński dla ojca dziecka

Jeżeli matka dziecka nie wykonuje pracy zarobkowej i w związku z tym nie podlega ubezpieczeniom społecznym, pracownik – ojciec dziecka ma prawo do urlopu macierzyńskiego tylko w sytuacji, gdy wystąpi jedna z okoliczności wymienionych w art. 180 § 15 Kodeksu pracy, tj. w przypadku:

- zgonu matki dziecka nieobjętej ubezpieczeniem społecznym w razie choroby i macierzyństwa, określonym w ustawie z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych, albo nieposiadającej tytułu do objęcia takim ubezpieczeniem,
- porzucenia dziecka przez matkę nieobjętą ubezpieczeniem, o którym mowa w pkt 1, albo nieposiadającą tytułu do objęcia takim ubezpieczeniem,
- niemożności sprawowania osobistej opieki nad dzieckiem przez matkę nieobjętą ubezpieczeniem, o którym mowa w pkt 1, albo nieposiadającą tytułu do objęcia takim ubezpieczeniem, legitymującą się orzeczeniem o niezdolności do samodzielnej egzystencji

w wyżej wymienionych przypadkach, pracownikowi – ojcu wychowującemu dziecko albo pracownikowi – innemu członkowi najbliższej rodziny przysługuje prawo do części urlopu macierzyńskiego przypadającej po dniu zgonu matki dziecka, porzucenia przez nią dziecka albo powstania niezdolności do samodzielnej egzystencji.

Urlop rodzicielski – niezależność od sytuacji zatrudnienia matki

Fakt, że matka dziecka nie pracuje, nie pozbawia pracownika – ojca dziecka, prawa do urlopu rodzicielskiego. Prawo do urlopu rodzicielskiego przysługuje pracownikom – rodzicom dziecka niezależnie od tego, czy matka nabyła prawo do urlopu macierzyńskiego, a nawet od tego, czy podlegała ubezpieczeniu w momencie urodzenia dziecka. Ustawa z 9 marca 2023 r. o zmianie ustawy – Kodeks pracy oraz niektórych innych ustaw, która weszła w życie 26 kwietnia 2023 r. wprowadziła m.in. zmiany w zakresie udzielania urlopu rodzicielskiego.

Zgodnie z nowymi przepisami pracownicy – rodzice dziecka mają prawo do urlopu rodzicielskiego w celu sprawowania opieki nad dzieckiem w wymiarze do:

- 41 tygodni – w przypadku urodzenia jednego dziecka;
- 43 tygodni – w przypadkach urodzenia dwojga lub więcej dzieci przy jednym porodzie.

Dystrybucja urlopu rodzicielskiego między rodzicami

Każdemu z pracowników – rodziców dziecka przysługuje wyłączone prawo do 9 tygodni urlopu rodzicielskiego. Prawa tego nie można przenieść na drugiego z pracowników – rodziców dziecka. Oznacza to, że rodzic dziecka może skorzystać maksymalnie z odpowiednio 32 lub 34 tygodni urlopu rodzicielskiego. Pozostałe 9 tygodni urlopu rodzicielskiego może wykorzystać drugi rodzic dziecka – jeżeli tego nie zrobi ta część urlopu przepadnie.

Urlop ojcowski 2024

Urlop ojcowski w 2024 roku wynosi 14 dni kalendarzowych. Kodeks pracy w art. 1823 § 1 precyzuje, że urlop ten przysługuje pracownikowi będącemu ojcem. Są to 2 tygodnie w celu sprawowania opieki nad dzieckiem. Urlop ten jest niezależny od ubezpieczenia matki ani przebywania jej na urloпах związanych z rodzicielstwem. Jeśli matka dziecka przebywa na urlopie macierzyńskim czy rodzicielskim, ojciec może jednocześnie korzystać z urlopu ojcowskiego.

Co ważne, liczba dni urlopu ojcowskiego nie zmienia się, gdy przy jednym porodzie urodzi się więcej niż jedno dziecko. Urlop ojcowski to zawsze 2 tygodnie. Ojciec bliźniaków czy trojaczków również ma 2 tygodnie urlopu.

Do kiedy można wykorzystać urlop ojcowski?

Z urlopu ojcowskiego można skorzystać do ukończenia przez dziecko 12 miesiąca życia. Jest to zmiana wprowadzona do Kodeksu pracy w 2023 roku. Była konieczna ze względu na dostosowanie prawa polskiego do wymogów unijnych. Wcześniej pracownicy w Polsce mogli wnioskować o urlop ojcowski aż do ukończenia 2 roku życia dziecka.

W przypadku dziecka adoptowanego, pracownik ma prawo do urlopu ojcowskiego do upływu 12 miesięcy od dnia uprawomocnienia się postanowienia orzekającego przysposobienie dziecka, jednak nie dłużej niż do ukończenia przez dziecko 14 roku życia.

Czy urlop ojcowski można dzielić?

Zgodnie z art. 182[3] § 1[1] KP urlop ojcowski można dzielić. Pracownik ma dwie możliwości. Jest uprawniony do złożenia:

- jednego wniosku o 2 tygodnie urlopu bądź
- dwóch wniosków po 1 tygodniu urlopu.

Ile płatny jest urlop ojcowski?

Urlop ojcowski jest urlopem płatnym 100% podstawy wymiaru zasiłku. Za czas urlopu ojcowskiego przysługuje zasiłek macierzyński. Pracodawca nie płaci zasiłków z ubezpieczenia. Za urlop ojcowski płaci więc ZUS.

Wniosek o urlop ojcowski

W celu korzystania z urlopu ojcowskiego, należy złożyć wniosek w postaci papierowej lub elektronicznej. Przepisy prawa pracy określają termin na złożenie wniosku. Pracownik składa pismo nie później niż 7 dni przed planowanym rozpoczęciem korzystania z urlopu. Minimum tygodniowy termin na złożenie wniosku ma na celu zapewnienie pracodawcy czasu na przeorganizowanie pracy pod nieobecność pracownika. Wniosek powinien zawierać imię i nazwisko pracownika oraz planowany termin urlopu ojcowskiego w pełnym 14-dniowym wymiarze albo w 7-dniowej części.

Do wniosku wymaga się załączników w postaci:

- odpisu skróconego aktu urodzenia dziecka lub zagraniczny dokument potwierdzający urodzenie dziecka, wydany przez uprawniony organ dokonujący rejestracji urodzenia w danym kraju, albo kopie tych dokumentów;
- kopii prawomocnego postanowienia sądu o przysposobieniu dziecka (dotyczy dziecka adoptowanego)
- oświadczenia pracownika – ojca o tym, czy korzystał z urlopu ojcowskiego albo jego części.

Czy pracodawca może odmówić urlopu ojcowskiego?

Kodeks pracy dokładnie w art. 182[3] § 2 nakłada na pracodawcę obowiązek uwzględnienia wniosku o urlop ojcowski pracownika. Jeśli pracownik złoży wniosek w terminie późniejszym niż 7 dni przed planowanym rozpoczęciem urlopu, wówczas pracodawca nie ma obowiązku zaakceptowania wniosku. Na przykład pracodawca może odmówić urlopu ojcowskiego, jeśli wniosek został złożony na 3 dni przed planowanym terminem rozpoczęcia urlopu.

Świadczenia z ZUS wyplacane rodzinom

Magdalena Piech
Radca prawny

Aktualnie rządowy system wsparcia rodziny posiada wiele świadczeń wypłacanych przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych, z których mogą korzystać rodziny mieszkające w Polsce. Te świadczenia są ważnym elementem wsparcia społecznego dla rodzin, mającym na celu poprawę warunków życia dzieci oraz zmniejszenie obciążeń finansowych związanych z opieką nad nimi. Wysokość i warunki otrzymywania świadczeń mogą się różnić w zależności od poszczególnych przepisów i polityki społecznej. Warto zasięgnąć bezpośrednio informacji w ZUS w celu uzyskania szczegółowych informacji na temat konkretnych świadczeń dostępnych dla rodzin.

Jednym z najbardziej znanych świadczeń jest **świadczenie wychowawcze 800+**, które otrzymuje się na każde dziecko do ukończenia przez nie 18 lat. Istotne jest, iż to świadczenie przysługuje niezależnie od naszych dochodów.

Każdego roku od 1 lutego można złożyć elektronicznie wniosek o świadczenie wychowawcze na nowy okres: od 1 czerwca do 31 maja kolejnego roku. W tym roku nastąpiła bardzo istotna zmiana dotycząca tego świadczenia, gdyż od 1 stycznia 2024 r. kwota świadczenia 800+ została podniesiona z 500 zł do 800 zł.

Warto podkreślić, iż świadczenie wychowawcze 800+ przysługuje nam na dziecko do ukończenia przez nie 18 lat, jeśli jesteśmy matką albo ojcem, albo opiekunem faktycznym dziecka i dziecko wspólnie z nami mieszka oraz to mu je utrzymujemy. Także w następujących sytuacjach, gdy jesteśmy opiekunem prawnym dziecka, rodzicem zastępczym dziecka, osobą prowadzącą rodzinny dom dziecka, dyrektorem placówki opiekuńczo-wychowawczej, dyrektorem regionalnej placówki opiekuńczo-terapeutycznej, dyrektorem interwencyjnego ośrodka preadopcyjnego czy dyrektorem domu pomocy społecznej.

Natomiast w sytuacji gdy zgodnie z orzeczeniem sądu sprawujemy opiekę naprzemienną z drugim rodzicem, świadczenie możemy otrzymać my i drugi rodzic w wysokości połowy przysługującej kwoty.

Ważne jest aby wskazać, że są też takie sytuacje w których nie otrzymamy świadczenia wychowawczego, mimo iż nasze dziecko nie ukończyło 18 roku życia. Do takich sytuacji zaliczamy okoliczności, w których dziecko pozostaje w związku małżeńskim czy też dziecko zostało umieszczone w instytucji, która zapewnia nieodpłatne pełne utrzymanie: w młodzieżowym ośrodku wychowawczym, schronisku dla nieletnich, zakładzie poprawczym, areszcie śledczym, zakładzie karnym, szkole wojskowej lub innej szkole. Świadczenie wychowawcze nie przysługuje też w sytuacji, gdy nam lub członkowi naszej rodziny przysługuje za granicą na dziecko świadczenie o podobnym charakterze do świadczenia wychowawczego.

Kolejnym świadczeniem, wypłacanym przez ZUS, które jest dużym wsparciem dla rodzin, jest świadczenie **Dobry Start 300+**, które bywa potocznie nazywane wyprawką szkolną dziecka. Świadczenie to można otrzymać bez względu na dochód rodziny, w sytuacji gdy jesteśmy rodzicem lub opiekunem ucznia w wieku do 20 lat lub w wieku do 24 lat – w przypadku ucznia z niepełnosprawnością.

Kwota tego świadczenia jest przekazywana na rachunek bankowy, wskazany przez nas we wniosku. Co ważne, świadczenie to, nie podlega egzekucji, więc komornik nie może zająć tych środków oraz jest zwolnione z opodatkowania.

Gdy dzieckiem opiekuje się równocześnie oboje rodziców, z wnioskiem o świadczenie powinien wystąpić tylko jeden z nich. Jeśli oboje rodzice złożą wniosek, świadczenie otrzyma ten, który zrobił to jako pierwszy. Natomiast gdy dziecko nie mieszka z obojgiem rodziców – wniosek składa ten rodzic, który faktycznie opiekuje się dzieckiem. Jeżeli dziecko znajduje się pod opieką naprzemienną obojga rodziców, każdy z nich może złożyć wniosek i otrzymać świadczenie dobry start w wysokości 150 zł. Wniosek o świadczenie dobry start może zostać złożony także przez opiekuna faktycznego dziecka, czyli osobę, która opiekuje się dzieckiem i złożyła do sądu wniosek o jego adopcję, a także opiekuna prawnego dziecka – osobę, której sąd powierzył opiekę nad dzieckiem. Osoba ucząca się, czyli pełnoletni uczeń, który nie jest na utrzymaniu rodziców, ponieważ rodzice jego nie żyją lub ma ustalone alimenty od nich, może taki wniosek złożyć samodzielnie. Także osoba usamodzielniana, czyli osoba, która opuszcza rodzinę zastępczą, rodzinny dom dziecka, placówkę opiekuńczo-wychowawczą lub regionalną placówkę opiekuńczo-terapeutyczną, może samodzielnie złożyć wniosek o świadczenie dobry start.

Świadczenie dobry start, otrzymują także dzieci w pieczy zastępczej oraz osoby usamodzielniane opuszczające pieczę zastępczą. W tych przypadkach wniosek o świadczenie Dobry Start może złożyć rodzina zastępcza, osoba prowadząca rodzinny dom dziecka, dyrektor placówki opiekuńczo-wychowawczej, dyrektor regionalnej placówki opiekuńczo-terapeutycznej.

Wnioski o otrzymanie „wyprawki szkolnej” można składać od 1 lipca do 30 listopada danego roku.

Ważne jest, iż po 30 listopada można złożyć wniosek przez PUE ZUS, tylko gdy dziecko powyżej 20 roku życia uzyska orzeczenie o niepełnosprawności po 30 listopada. W sytuacji gdy złożymy wniosek o świadczenie dobry start do końca sierpnia, pieniądze otrzymamy najpóźniej do 30 września. Jeśli wniosek złożymy później, świadczenie zostanie wypłacone w ciągu 2 miesięcy od dnia, w którym złożymy wniosek z wymaganymi dokumentami.

Kolejne wsparcie finansowe dla rodzin, wypłacane przez ZUS to **rodzinny kapitał opiekuńczy (RKO)**, który można otrzymać na dziecko w wieku od 12 do 35 miesiąca. Także i to świadczenie nie zależy od dochodu rodziny i jego kwota wynosi do 12 tys. zł na drugie i każde kolejne dziecko w rodzinie. Świadczenie to otrzymamy **na drugie i kolejne dziecko w rodzinie**, jeśli jesteśmy matką lub ojcem dziecka, przyjęliśmy dziecko na wychowanie i wystąpiliśmy do sądu opiekuńczego z wnioskiem o wszczęcie postępowania w sprawie jego przysposobienia, a także dziecko wspólnie z nami mieszka oraz to my je utrzymujemy. Gdy rodzice sprawują opiekę naprzemienną nad dzieckiem, świadczenie otrzymują razem z drugim rodzicem w wysokości połowy przysługującej kwoty.

Rodzinny kapitał opiekuńczy, to świadczenie przysługujące na drugie i każde kolejne dziecko w rodzinie. We wniosku o przyznanie tego świadczenia należy zatem wskazać pierwsze dziecko w rodzinie. Gdy dzieci urodziły się tego samego dnia, miesiąca i roku (np. bliźniaki), najstarszym dzieckiem w rodzinie jest dziecko, które wskażemy we wniosku. Istotne jest, iż pierwszym dzieckiem w rodzinie, jest dziecko własne, dziecko małżonka, dziecko drugiego rodzica, z którym rodzic wychowuje wspólne dziecko, dziecko, przyjęte na wychowanie, jeśli wystąpiliśmy do sądu opiekuńczego z wnioskiem o wszczęcie postępowania w sprawie jego przysposobienia.

Podobnie jak w przypadku wyżej wymienionych świadczeń rodzinny kapitał opiekuńczy nie przysługuje jeśli dziecko zostało umieszczone w pieczy zastępczej, jeśli rodzic został pozbawiony władzy rodzicielskiej, jeśli za granicą przysługuje na dziecko świadczenie o podobnym charakterze do kapitału.

Rodzinny kapitał opiekuńczy może być wypłacany w kwocie 500 zł lub 1000 zł miesięcznie. Możemy sami o tym zdecydować. Jeśli kapitał przysługuje nam w łącznej kwocie 12 tys. zł na dziecko, będziemy go otrzymywać przez 24 miesiące po 500 zł albo przez 12 miesięcy po 1000 zł miesięcznie. Kapitał otrzymywany jest w formie bezgotówkowej co miesiąc na wskazany przez nas we wniosku numer rachunku płatniczego.

Wniosek o rodzinny kapitał opiekuńczy można złożyć od pierwszego dnia miesiąca, w którym dziecko kończy 9 miesięcy, do końca miesiąca, w którym dziecko kończy 13 miesięcy.

Następnym świadczeniem z ZUS wypłacanym dla rodzin jest **dodatek do żłobka**. Wniosek o to świadczenie możemy złożyć celem dofinansowania opłaty za pobyt dziecka w żłobku, klubie dziecięcym lub u dziennego opiekuna. To świadczenie, również nie zależy od dochodów rodziny.

Dofinansowanie – dodatek do żłobka przysługuje nam, gdy jesteśmy rodzicem dziecka, opiekunem prawnym lub osobą, której sąd powierzył sprawowanie opieki nad dzieckiem, np. rodzicem zastępczym. Gdy dziecko uczęszcza do żłobka, klubu dziecięcego lub korzysta z opieki dziennego opiekuna i gdy nie otrzymujemy na to dziecko rodzinnego kapitału opiekuńczego. Z dofinansowania opłaty za pobyt w żłobku, klubie dziecięcym lub u dziennego opiekuna dziecka możemy skorzystać dla pierwszego i jedynego dziecka w rodzinie, a także wtedy gdy na kolejne dziecko otrzymujemy rodzinny kapitał opiekuńczy.

Można korzystać z dofinansowania pobytu w żłobku na jedno dziecko i pobierać rodzinny kapitał opiekuńczy na inne dziecko w rodzinie.

Istotne jest, iż możliwość skorzystania z dofinansowania jest wtedy, gdy dziecko uczęszcza do żłobka lub klubu dziecięcego wpisanego do rejestrów żłobków i klubów dziecięcych albo znajduje się pod opieką dziennego opiekuna wpisanego do wykazu dziennych opiekunów.

Prawo do tego świadczenia nie zależy od dochodów rodziny.

Dofinansowanie przysługuje nam jeśli jesteśmy rodzicem dziecka, opiekunem prawnym lub osobą, której sąd powierzył sprawowanie opieki nad dzieckiem, np. rodzicem zastępczym, gdy dziecko uczęszcza do żłobka, klubu dziecięcego lub korzysta z opieki dziennego opiekuna oraz gdy nie otrzymujemy na to dziecko rodzinnego kapitału opiekuńczego.

Ogólnopolska Karta Seniora

upoważnia do ulg w wielu punktach na terenie Polski

Dorota Ulikowska
Radca prawny

Każdy senior, który ukończył 60 lat może zostać członkiem wspierającym Stowarzyszenia MANKO i otrzymać własną Ogólnopolską Kartę Seniora. Karta ta upoważnia do zniżek w wielu punktach w całej Polsce, w tym m.in. sanatoriach, uzdrowiskach, przychodniach, gabinetach rehabilitacji, instytucjach zdrowia i kultury.

Program „Ogólnopolska Karta Seniora”

Program „Ogólnopolska Karta Seniora” jest programem autorskim Stowarzyszenia MANKO, które od 25 lat podejmuje wiele inicjatyw, mających na celu poprawę jakości życia, zdrowia oraz bezpieczeństwa seniorów. Środki na jego prowadzenie stowarzyszenie pozyskuje od gmin partnerskich, sponsorów, składek członkowskich i darowizn.

Ogólnopolska Karta Seniora to rodzaj karty zniżkowej, której głównym celem jest aktywizowanie seniorów w życiu społecznym, a także dotarcie do grupy docelowej, którą tworzą osoby po 60. roku życia wraz z przedstawieniem tej grupie różnych możliwości rozwoju.

Karta jest wydawana bezpłatnie już w 210 gminach/miastach, które przystąpiły do tego Programu, współfinansując wydanie lokalnej edycji Ogólnopolskiej Karty Seniora swoim mieszkańcom. Jeżeli mieszkaniec miasta lub gminy, która nie przystąpiła do Programu, a chciałby stać się posiadaczem Ogólnopolskiej Karty Seniora i z niej korzystać, może zachęcić władze swojej gminy do przystąpienia do programu Gmina Przyjazna Seniorom lub wysłać na adres redakcji Głosu Seniora (zob. na końcu) wypełniony formularz z potwierdzeniem uregulowania składki członkowskiej.

Już 3000 punktów honoruje Ogólnopolską Kartę Seniora. Ich lista znajduje się na stronie internetowej www.oks.glosseniora.pl

Ogólnopolska Karta Seniora (OKS)

Karta jest przypisana i wydana na konkretne imię i nazwisko. Z tego względu nie może być przekazywana innym osobom, poza jej właścicielem.

Dokument ten posiada określony termin ważności, który wynosi od 1 do 2 lat.

Cena wyrobienia Ogólnopolskiej Karty Seniora zależy od jej ważności

Okres ważności Karty OKS	Koszt wyrobienia karty OKS
karta ważna przez 1 rok	koszt 35 zł
karta ważna przez 2 lata	koszt 50 zł

Data ważności OKS znajduje się na odwrocie karty

Ulgi dla posiadaczy OKS

Ogólnopolska Karta Seniora pozwala na skorzystanie z różnych rabatów w wielu placówkach handlowych, medycznych, usługowych, obiektach sportowych i kulturalnych na terenie całego kraju. **Rabaty wynoszą od 3% do nawet ponad 20%.**

Posiadaczom karty OKS przysługują więc wszelakie korzyści i różnego rodzaju zniżki za usługi. **Dysponenci Ogólnopolskiej Karty Seniora mogą korzystać z następujących zniżek:**

kultura i sztuka – bilety wstępu do muzeum, teatru | sport i rekreacja – aerobik, zajęcia taneczne | usługi remontowo-budowlane | usługi wulkanizacyjne | usługi weterynaryjne | restauracje i kawiarnie | turystyka i noclegi | zabiegi lecznicze; | porady lekarskie | turnusy w ośrodkach rehabilitacyjno-wypoczynkowych | usługi fryzjerskie | usługi kosmetyczne; | szkoły językowe | baseny itd.

Wszystko zależy od tego, czy dana placówka przystąpiła do programu i honoruje kartę. Na mapie Polski znajduje się ponad 3000 punktów, gdzie seniorzy mogą skorzystać z ulg. Rabaty, jakie mogą uzyskać seniorzy, wynoszą do nawet ponad 20%. Dokładną listę tych miejsc można znaleźć na stronach internetowych.

OKS a ulgi w sklepach

Duże dyskonty spożywcze nie uznają Ogólnopolskiej Karty Seniora, gdyż posiadają swoje własne programy zniżkowe o zbliżonej nazwie „Karta Seniora”. Takie karty są wydawane przez każdą sieć indywidualnie. Wobec tego zniżki i rabaty, które można uzyskać z taką kartą, będą honorowane tylko w sklepie, który ją wydał. Jeśli senior chciałby korzystać ze zniżek w różnych sieciach, musi posiadać wiele różnych kart Seniora.

Wyrobienie Karty

Wniosek o wydanie Ogólnopolskiej Karty Seniora można złożyć w swoim urzędzie miasta lub gminy, o ile przystąpiła ona do programu "Gmina Przyjazna Seniorom" lub wypełnić formularz zgłoszeniowy znajdujący się na stronie internetowej www.glosseniora.pl w zakładce Ogólnopolska Karta Seniora. Następnie osoba ubiegająca się o kartę powinna opłacić należności za Kartę, a wniosek wraz z potwierdzeniem wpłaty wysłać na adres:

Stowarzyszenia MANKO: Redakcja „Głos Seniora”, os. Urocze 12, 31-953 Kraków

Karta OKS zostanie odesłana na adres zamieszkania wnioskującego. Nie określono czasu na wydanie takiego dokumentu.

JAK UZYSKAĆ OGÓLNOPOLSKĄ KARTĘ SENIORA? 5 PROSTYCH KROKÓW

Wejdź na
www.glosseniora.pl

Wypełnij formularz

Opłać składkę
członkowską

Załącz
potwierdzenie
wpłaty

Wyslij na adres:
osiedle Uroczę 12
31-953 Kraków

1 rok - 35 zł

2 lata - 50 zł

Twoja Ogólnopolska Karta Seniora zostanie odesłana na adres zamieszkania.
W razie pytań, skontaktuj z nami pod numerem telefonu (12) 429 37 28 lub adresem e-mail kontakt@manko.pl.
Wejdź na www.glosseniora.pl i zobacz listę ponad 3000 punktów oferujących zniżki.

Przelew można wykonywać na rachunek bankowy Stowarzyszenia Manko
NUMER RACHUNKU BANKOWEGO: 80 2490 0005 0000 4600 0004 0502 (Alior Bank)
lub przekazem pocztowym (REDAKCJA GŁOSU SENIORA, OSIEDLE UROCZE 12, 31-953 Kraków)

Grafika: Stowarzyszenie MANKO

Podstawowe informacje i dane kontaktowe

Kontakt w sprawie wyrobienia Ogólnopolskiej Karty Seniora:

tel. 12 429 37 28

e-mail: poczta@manko.pl

Kontakt w sprawie przystąpienia do Programu Gmina Przyjazna Seniorom:

tel.: 12 644 59 22

e-mail: gps@manko.pl

Ogólnopolska Karta Seniora w Lublinie

Ogólnopolską Kartę Seniora można założyć w:
Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Lublinie
ul. Diamentowa 2

20-447 Lublin

pokój 132 piętro pierwsze

Godziny przyjmowania 7.30 – 15.30 od poniedziałku do piątku

Kontakt: Anna Dula, tel. 81 528 76 32, e-mail: anna.dula@rops.lubelskie.pl

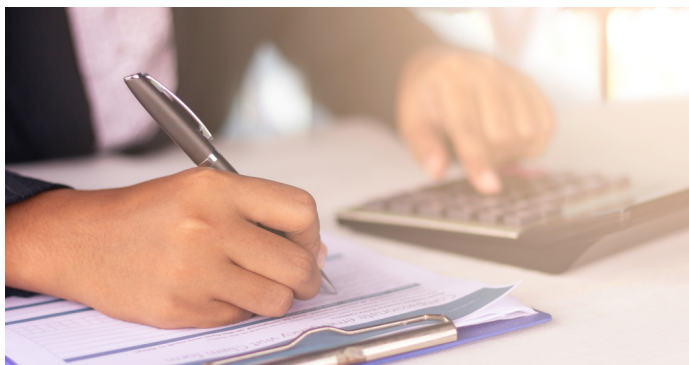
Osoba do kontaktu:

Katarzyna Krakowska, tel. 81 528 76 37,

e-mail katarzyna.krakowska.rops@gmail.com

Jak obliczyć termin przedawnienia roszczeń

Magdalena Piech
Radca prawny

Przepis artykułu 118 kodeksu cywilnego wskazuje nam ogólny sześćoletni termin przedawnienia roszczeń majątkowych, który jest liczony od chwili wymagalności roszczenia:

„Jeżeli przepis szczególny nie stanowi inaczej, termin przedawnienia wynosi sześć lat, a dla roszczeń o świadczenia okresowe oraz roszczeń związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej – trzy lata. Jednakże koniec terminu przedawnienia przypada na ostatni dzień roku kalendarzowego, chyba że termin przedawnienia jest krótszy niż dwa lata”. Powyższe oznacza, iż w stosunku do roszczeń, których okres przedawnienia jest dłuższy niż 2 lata, wprowadzono zasadę ustalania zakończenia jego biegu w dniu 31 grudnia.

Natomiast każdy przepis ustawy wprowadzający inny okres przedawnienia (zarówno krótszy, jak i dłuższy) stanowi regulację szczególną. Zgodnie ww. przepisem z art. 118 zdanie drugie okres przedawnienia ulega przedłużeniu do końca bieżącego roku. Czasem może to być nawet 11 miesięcy i okres ten należy traktować jako zwykły okres biegu przedawnienia, ze wszystkimi konsekwencjami.

Trzyletni ogólny termin przedawnienia odnosi się do roszczeń związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej. Trzyletni termin przedawnienia ustawodawca przewidział także dla roszczeń o świadczenia okresowe. Roszczenie o świadczenie okresowe musi charakteryzować się następującymi cechami:

- 1) przedmiotem świadczenia muszą być pieniądze lub rzeczy oznaczone rodzajowo,
- 2) w ramach jednego i tego samego stosunku prawnego dłużnik ma spełnić wiele świadczeń jednorazowych,
- 3) spełnienie tych świadczeń następuje w określonych regularnych odstępach czasu,
- 4) świadczenia te nie składają się na pewną z góry określoną całość. (świadczeniem okresowym będą miesięczne raty pożyczki, miesięczne opłaty za telefon).

W tym miejscu warto wskazać, iż u z 13.04.2018 r. o zmianie ustawy – Kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw wprowadziła trzy istotne normy

- 1) zgodnie z art. 5 ust. 1, do roszczeń powstałych przed dniem wejścia w życie ustawy i w tym dniu jeszcze nieprzedawnionych stosuje się od dnia jej wejścia w życie nowe przepisy o przedawnieniu w niej określone;
- 2) zgodnie z art. 5 ust. 2, jeżeli zgodnie z ustawą termin przedawnienia jest krótszy niż według przepisów dotychczasowych, bieg terminu przedawnienia rozpoczyna się z dniem wejścia w życie ustawy (tj. w przypadku, gdyby przedawnienie rozpoczęte przed dniem wejścia w życie ustawy nastąpiło przy uwzględnieniu dotychczasowego terminu przedawnienia wcześniej, przedawnienie następuje z upływem tego wcześniejszego terminu);
- 3) art. 5 ust. 3 dotyczy roszczeń przysługujących konsumentowi, które powstały przed dniem wejścia w życie ustawy i w tym dniu jeszcze nie uległy przedawnieniu (do roszczeń takich zastosowanie będą miały dotychczasowe przepisy o terminach przedawnienia).

Od ogólnej zasady, iż termin przedawnienia wynosi sześć lat, a dla roszczeń o świadczenia okresowe oraz roszczeń związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej – trzy lata, istnieje sporo wyjątków. Istotne są tu zasady obliczania terminu przedawnienia. Należy o tym bezwzględnie pamiętać, gdyż upływ tego terminu zamyka drogę do egzekucji roszczenia.

Generalną zasadą jest, iż roszczenia cywilnoprawne ulegają przedawnieniu.

Oznacza to, iż po upływie danego terminu wierzyciel właściwie traci możliwość przymusowej egzekucji roszczenia, np. w drodze postępowania u komornika. Wobec powyższego długość tego terminu, jak i dokładny sposób jego obliczania ma tak duże znaczenie dla obrotu.

Prawidłowe obliczanie terminu przedawnienia roszczeń należy rozpocząć od zapoznania się z generalnymi zasadami dotyczącymi obliczania terminów w ogóle. Przepisy te uregulowane zostały w kodeksie cywilnym w art. 110-116. Należy pamiętać, iż zasady obliczania terminów wynikające z kodeksu cywilnego stosuje się tylko wtedy, gdy ustawa, orzeczenie sądu lub decyzja innego organu państwowego albo czynność prawna oznacza termin, nie określając sposobu jego obliczania. Wówczas należy mieć na uwadze, że termin oznaczony w dniach kończy się z upływem ostatniego dnia; jeżeli początkiem terminu oznaczonego w dniach jest pewne zdarzenie, nie uwzględnia się przy obliczaniu terminu dnia, w którym to zdarzenie nastąpiło; termin oznaczony w tygodniach, miesiącach lub latach kończy się z upływem dnia, który nazwą lub datą odpowiada początkowemu dniowi terminu, a gdyby takiego dnia w ostatnim miesiącu nie było – w ostatnim dniu tego miesiąca. Jednakże przy obliczaniu wieku osoby fizycznej termin upływa z początkiem ostatniego dnia; jeżeli termin jest oznaczony na początek, środek lub koniec miesiąca, rozumie się przez to pierwszy, piętnasty lub ostatni dzień miesiąca; termin półmiesięczny jest równy piętnastu dniom.

Dodatkowo należy zaznaczyć, iż koniec terminu do wykonania czynności przypada na dzień uznany ustawowo za wolny od pracy lub na sobotę, termin upływa następnego dnia, który nie jest dniem wolnym od pracy ani sobotą. Oznacza to, iż termin nie upływa ani w dzień ustawowo wolny od pracy, ani w sobotę.

Jak już wyżej wspomniano, podstawowy termin przedawnienia roszczeń został wprowadzony w art. 118 k.c., o ile przepis szczególny nie stanowi inaczej.

Zgodnie z tym artykułem termin przedawnienia wynosi sześć lat, a dla roszczeń o świadczenia okresowe oraz roszczeń związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej – trzy lata.

Przy obliczaniu terminu przedawnienia roszczeń należy pamiętać o następujących rzeczach: o początku biegu przedawnienia oraz okolicznościach, które powodują jego przerwanie lub zawieszenie. Podstawową regułą zawartą w art. 120 par. 1 kodeksu cywilnego jest, że bieg przedawnienia rozpoczyna się od dnia, w którym roszczenie stało się wymagalne. Jeżeli wymagalność roszczenia zależy od podjęcia określonej czynności przez uprawnionego, bieg terminu rozpoczyna się od dnia, w którym roszczenie stałoby się wymagalne, gdyby uprawniony podjął czynność w najwcześniejszym możliwym terminie. Zatem bieg terminu rozpoczyna się zawsze od dnia, w którym roszczenie stałoby się wymagalne, gdyby uprawniony podjął czynność w najwcześniejszym możliwym terminie. Natomiast w sytuacji roszczeń o zaniechanie znaczenie ma dzień, w którym ten, przeciwko komu roszczenie przysługuje nie zastosował się do treści roszczenia.

W tym miejscu należy także wskazać na kwestię zawieszenia i przerwania biegu terminu przedawnienia. Zawieszenie to okoliczności, które powodują, że termin przedawnienia w ogóle nie zaczyna biec, a gdyby okoliczność ta wystąpiła już w czasie biegu, to dochodzi do jego zawieszenia, a więc przerwy.

Gdy ta okoliczność mija, termin biegnie dalej. Bieg przedawnienia nie rozpoczyna się, a rozpoczęty ulega zawieszeniu co do roszczeń, które przysługują dzieciom przeciwko rodzicom – przez czas trwania władzy rodzicielskiej; co do roszczeń, które przysługują osobom niemającym pełnej zdolności do czynności prawnych przeciwko osobom sprawującym opiekę lub kuratelę – przez czas sprawowania przez te osoby opieki lub kurateli; co do roszczeń, które przysługują jednemu z małżonków przeciwko drugiemu – przez czas trwania małżeństwa; co do wszelkich roszczeń, gdy z powodu siły wyższej uprawniony nie może ich dochodzić przed sądem lub innym organem powołanym do rozpoznawania spraw danego rodzaju – przez czas trwania przeszkody.

Natomiast przerwanie terminu przedawnienia oznacza, że termin biegnie na nowo, czyli niejako wraca do punktu wyjścia. Zgodnie z art. 123 par. 1 k.c. bieg przedawnienia przerywa się przez każdą czynność przed sądem lub innym organem powołanym do rozpoznawania spraw

lub egzekwowania roszczeń danego rodzaju albo przed sądem polubownym, przedsięwziętą bezpośrednio w celu dochodzenia lub ustalenia albo zaspokojenia lub zabezpieczenia roszczenia, a także przez uznanie roszczenia przez osobę, przeciwko której roszczenie przysuguje.

Czynności, których dokonanie przerywa bieg przedawnienia, to w szczególności: wytoczenie powództwa przed sądem (decyduje data wniesienia pozwu, a nie jego doręczenia stronie pozwanej); wniesienie powództwa wzajemnego przed sądem również co do roszczeń objętych pozwem wzajemnym lub z niego wynikających; wezwanie do wzięcia udziału w sprawie w charakterze pozwanego; przystąpienie do sprawy w charakterze powoda; zawezwanie do próby ugodowej.

SKORZYSTAJ Z BEZPŁATNYCH PORAD PRAWNYCH

WWW.POMOCPRAWNA.OIC.LUBLIN.PL

WWW.OIC.LUBLIN.PL

WWW.POWIATCHELMSKI.PL

